

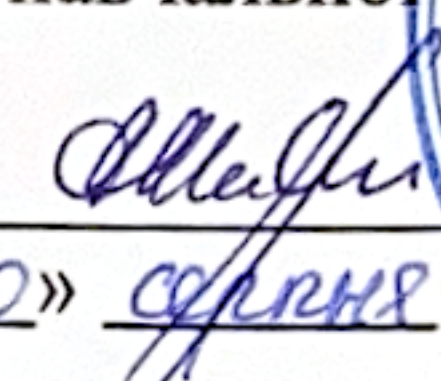
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»

Факультет філології, психології та педагогіки

Кафедра психології та педагогіки

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
та навчальної роботи

 А.М. Мартиненко
«30» серпня 2024 року

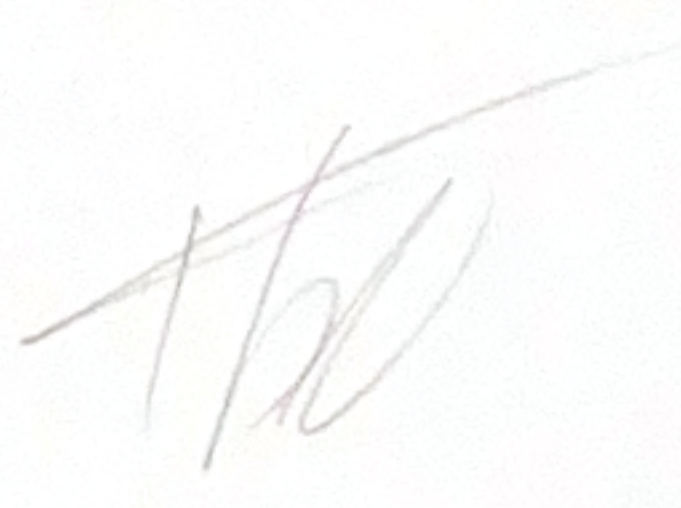
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Основи природознавства з методикою»

підготовки бакалавра

спеціальності 012 «Дошкільна освіта»

23

Полтава
2024 рік

Робоча програма з навчальної дисципліни «Основи природознавства з методикою» для студентів спеціальності 012 «Дошкільна освіта» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Складена відповідно до освітньої програми бакалавра «Дошкільна освіта», 2023 року.

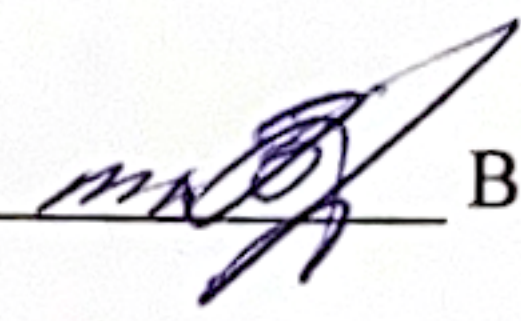
Розробник: Іщенко В.І., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри психології та педагогіки

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми Леся КЛЕВАКА

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри психології та педагогіки

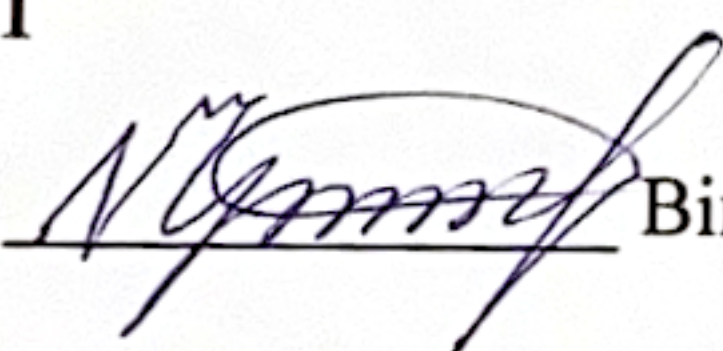
Протокол від «27» серпня 2024 року №1

Т.в.о. завідувача кафедри психології та педагогіки Вікторія ШЕВЧУК

«27» серпня 2024 року

Схвалено навчально-методичною комісією факультету філології, психології та педагогіки

Протокол від «29» серпня 2024 року №1

Голова навчально-методичної комісії Віктор ЧЕРНИШОВ

«29» серпня 2024 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		Форма навчання денна
Кількість кредитів ЄКТС – 6	Галузь знань: 01 «Освіта/Педагогіка» (шифр і назва)	Обов’язкова
Загальна кількість годин – 180		
Модулів – 1	Спеціальність Спеціальність 012«Дошкільна освіта» (шифр і назва)	Рік підготовки:
Змістових модулів – 3		2-й
		Семестр
		4-й
		Лекції
Індивідуальне завдання –не передбачено	Ступінь вищої освіти <u>бакалавр</u>	34 год.
		Практичні
		38 год.
		Лабораторні
		-
		Самостійна робота
		108 год.
		Індивідуальна робота:
		-
	Вид контролю: екзамен	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 72/108

2. Мета навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни: формування професійної компетентності майбутніх вихователів, що передбачає володіння системою знань та педагогічним інструментарієм щодо ознайомлення дітей дошкільного віку з об'єктами та явищами природи задля формування екологічної свідомості особистості.

Компетентності за ОПП:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку, що передбачає застосовування загальних психолого-педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

КЗ-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

КЗ-9. Здійснення безпечної діяльності.

КС-3. Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у дітей раннього і дошкільного віку.

КС-8. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок екологічно безпечної поведінки і діяльності в побуті, природі й довкіллі.

КС-14. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок здорового способу життя як основи культури здоров'я (валеологічної культури) особистості.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовою вивчення дисципліни є навчальні дисципліни: «Вікова фізіологія з основами медичних знань», «Теорія і методика музичного виховання».

4. Очікувані результати навчання з дисципліни

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні:

ПР-01. Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.

ПР-14. Мати навички збереження та зміцнення психофізичного і соціального здоров'я дітей.

ПР-18. Володіти технологіями організації розвивального предметно-ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом вивчення навчальної дисципліни.

Мінімальний поріг рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати в мінімальну позитивну оцінку числової (рейтингової) шкали.

Сума балів	Значення ЄКТС	Оцінка	Критерій оцінювання	Рівень компетентності
90-100	A	Відмінно	Здобувач демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Власні пропозиції Здобувача в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він	Високий , що повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни.
82-89	B	Добре	Здобувач демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє	Достатній , що забезпечує Здобувачу самостійне вирішення основних практичних задач.
74-81	C	Добре	Здобувач в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідають робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та використовує для рішення характерних/типових практичних завдань на професійному рівні. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного	Достатній , Конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни.
64-73	D	Задовільно	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядалися з викладачем, але допускає значну кількість	Середній , що забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни.
60-63	E	Достатньо	Здобувач має певні знання матеріалу, передбаченого робочою	Середній , що є мінімально

Сума балів	Значення ЄКТС	Оцінка	Критерій оцінювання	Рівень компетентності
			володіє основними положеннями на рівні, який визначається як мінімально допустимий. Правила вирішення практичних завдань з використання м основних теоретичних положень пояснюються з труднощами. Виконання практичних завдань значно формалізовано: є	допустимим у всіх складових навчальної дисципліни
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання екзамену/заліку	Здобувач може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни Здобувач виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних і лабораторних робіт в більшості є невірними, необґрунтованими.	Низький, не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни.
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Здобувач не допущений до здачі екзамену/заліку.	Незадовільний, Здобувач не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни.

6. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: екзамен; стандартизовані тести, які опрацьовуються на практичних заняттях.

7. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади формування природничо-екологічної компетенції дітей дошкільного віку.

Тема 1. Становлення методики ознайомлення дітей з природою: актуальність проблеми формування природничо-екологічної компетенції дітей дошкільного віку. Вплив природи на формування особистості: ретроспективний аналіз поглядів: А. Коменський, Ж.Ж.Руссо, Й.Г.Песталоцці, Ф. Фребель, М. Монтесорі про природу як чинник виховання, джерело фізичного, морального та розумового розвитку дитини; погляди К.Д.Ушинського, Є.М. Водовозової, А.С. Симонович, С.Ф. Русової, А.С. Макаренко та В.О.Сухомлинського на роль природи у формуванні особистості дитини. Науковий внесок Н.Ф.Яришевої у становлення методики ознайомлення дошкільників з природою. Дослідження сучасних педагогів: Г. Беленької, Н. Лисенко, В. Маршицької, З. Плохій, О. Половіної, Г. Тарасенко. Актуальні завдання ознайомлення дітей з природним довкіллям. Вирішення завдань в єдності реалізації освітніх, виховних, розвиваючих цілей.

Практичне заняття 1.

Практичне заняття 2.

Тема 2. Психолого-педагогічні механізми формування природничо-екологічної

компетенції дітей дошкільного віку: мета, завдання і принципи екологічної освіти особистості, модель екологічно-спрямованої особистості. Становлення поняття «екологічна культура»; екологічна культура як результат екологічної освіти; екологічна культура педагога; екологічна освіта - новий напрям дошкільної педагогіки; мета і завдання екологічної освіти дітей дошкільного віку; екологічна освіта у системі формування життєвої компетентності дитини, природничо-екологічна компетенція як складова життєвої компетентності дошкільника; напрями формування природничо-екологічної компетенції дитини дошкільного віку; емоційно-ціннісне ставлення дошкільника до природи – прояв зачатків екологічної культури; змістовий стрижень формування елементів екологічної культури у дошкільників: система уявлень про життя рослин і тварин, їх зв'язок із середовищем; наукові поняття в галузі природознавства щодо формування екологічних уявлень у дітей дошкільного віку; базисні поняття для утворення системи знань про природу у дітей дошкільного віку; позитивне ставлення до природи як результат формування природничо-екологічної компетенції дітей дошкільного віку.

Практичне заняття 3.

Практичне заняття 4.

Змістовий модуль 2. Екологія розвивального середовища дошкільного навчального закладу.

Тема 3. Куточок природи закладу дошкільної освіти: організація куточка природи, його навчально-виховне значення; розміщення і обладнання куточка природи; створення науково-природничого центру в куточку природи; вимоги до його обладнання; правила підбору об'єктів для куточка природи; умови утримання в куточку природи папуг, канарок, щиглів, ссавців - постійних мешканців кутка природи: морська свинка, хом'ячок; утримання тимчасових мешканців куточка природи: безхребетні тварини (молюски, ракоподібні, комахи) та хребетні (земноводні, плазуни, ссавці, птахи); сезонні зміни в об'єктах куточка природи.

Практичне заняття 5.

Практичне заняття 6.

Тема 4. Ділянка закладу дошкільної освіти: значення ділянки для реалізації змісту і завдань формування природничо- екологічної компетенції дітей дошкільного віку; вимоги до планування та озеленення ділянки дошкільного навчального закладу; вибір та розміщення дерев, кущів, витких рослин; влаштування газонів на ділянці; вибір місця для квітника; планування та форми квітників (клумби, рабатки, бордюри, альпійські гірки, мікс-бордери); підбір декоративних квіткових рослин для квітника: однорічні, дворічні, багаторічні з урахуванням термінів цвітіння та естетичних вимог; вирощування квітів, догляд за ними. догляд за рослинами городу та саду.

Практичне заняття 7.

Практичне заняття 8.

Змістовий модуль 3. Методи формування природничо-екологічної компетенції дітей дошкільного віку.

Тема 5. Методи безпосереднього ознайомлення з природою: спостереження - основний метод формування природничо-екологічної компетенції дітей дошкільного віку; види спостережень та їх зміст у кожній віковій групі; методика організації та проведення спостережень з дітьми різного віку; основні етапи процесу спостереження; послідовність розгляду рослин і тварин, об'єктів та явищ природи; прийоми активізації пізнавальної діяльності дітей у процесі спостереження; підготовка вихователя до проведення спостережень; види природничих ігор; творчі рольові ігри; ігри з природними матеріалами (з піском, снігом, глиною, вітром тощо); дидактичні ігри; рухливі ігри; праця в природі як один з основних методів формування природничо- екологічної компетенції дітей дошкільного віку.

Практичне заняття 9.

Практичне заняття 10.

Тема 6. Словесні методи формування природничо-екологічної компетенції дітей дошкільного віку: використання словесних методів щодо формування природничо-екологічної компетенції дітей дошкільного віку; зв'язок словесних методів з методами безпосереднього ознайомлення дітей з природою; вітчизняні педагоги К.Ушинський, В.Сухомилинський про значення розповіді в ознайомленні дітей з природою; розповіді вихователя, види розповідей. Бесіда як метод ознайомлення дітей з природою; види бесід, їх зміст; вимоги до проведення бесід, методика проведення; словесні логічні завдання як різновид розповіді; використання художньої природознавчої літератури, творів класиків літератури, українського фольклору, сучасної літератури в процесі ознайомлення дошкільників з природою.

Практичне заняття 11.

Практичне заняття 12.

Тема 7. Ілюстративні методи формування природничо-екологічної компетенції дітей дошкільного віку: ілюстративний матеріал, його класифікація, види; предметні картинки, специфіка їх використання у формуванні природничо-екологічної компетенції дітей дошкільного віку; особливості використання сюжетних картинок під час ознайомлення дошкільників з природою; класифікація мультфільмів про природу; вимоги до мультфільмів, призначених для перегляду дітьми дошкільного віку мультфільмів; особливості використання презентацій, фільмів та відео сюжетів про природу у освітній роботі з дітьми дошкільного віку; сприймання музики як ілюстративно-супроводжуючий метод ознайомлення дітей дошкільного віку з природою; творчі музичні завдання, музично-емоційні вправи; характеристика репертуару: твори, які відтворюють сезонні явища природи, об'єкти природного світу (рослини, птахи, комахи, звірі тощо); використання театру у вирішенні завдань розвитку емоційного ставлення дітей дошкільного віку до природи.

Практичне заняття 13.

Практичне заняття 14.

Тема 8. Засоби фіксації знань про природу у дітей дошкільного віку: необхідність фіксації знань дітей про природу; ведення календарів природи і погоди: оформлення та зміст у різних вікових групах; складання гербаріїв, різноманітних колекцій з природного матеріалу; методика їх використання під час закріплення знань дітей про природу. повсякденні спостереження, праця та пошуково-дослідницька діяльність дітей у куточку природи в різні пори року; проведення свят і розваг природничої тематики; значення, місце та методика організації свят природничого характеру; співпраця дошкільного навчального закладу і сім'ї з питань формування еколого-природничої компетенції дітей дошкільного віку.

Практичне заняття 15.

Практичне заняття 16.

Тема 9. Планування освітнього процесу з формування природничо-екологічної компетенції дітей дошкільного віку: своєрідність планування роботи з ознайомлення з природою: врахування основних етапів засвоєння знань; передбачення використання методів, що забезпечують безпосереднє сприйняття об'єктів природи, інтеграція з іншими розділами програми; вимоги до планування роботи з ознайомлення дітей з природою; планування системи на сезон різних форм організації та повсякденної роботи з ознайомлення дітей з природою; місце індивідуальної роботи в плануванні; форми планування педагогічного процесу: перспективний, календарний план; значення обліку та моніторингу роботи для забезпечення результативності освітнього процесу, форми обліку.

Практичне заняття 17.

Практичне заняття 18.

Практичне заняття 19.

8. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		лекції	практичні	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади формування природничо-екологічної компетенції дітей дошкільного віку.						
Тема 1. Становлення методики ознайомлення дітей з природою	20	4	4	-	-	12
Тема 2. Психолого-педагогічні механізми формування природничо-екологічної компетенції дітей дошкільного віку	20	4	4	-	-	12
Разом за змістовим модулем 1	40	8	8	-	-	24
Змістовий модуль 2. Екологія розвивального середовища дошкільного навчального закладу.						
Тема 3. Куточок природи закладу дошкільної освіти	20	4	4	-	-	12
Тема 4. Ділянка закладу дошкільної освіти	18	2	4	-	-	12
Разом за змістовим модулем 2	38	6	8	-	-	24
Змістовий модуль 3. Методи формування природничо-екологічної компетенції дітей дошкільного віку.						
Тема 5. Методи безпосереднього ознайомлення з природою	20	4	4	-	-	12
Тема 6. Словесні методи формування природничо-екологічної компетенції дітей дошкільного віку	20	4	4	-	-	12
Тема 7. Ілюстративні методи формування природничо-екологічної компетенції дітей дошкільного віку	20	4	4	-	-	12
Тема 8. Засоби фіксації знань про природу у дітей дошкільного віку	20	4	4	-	-	12
Тема 9. Планування освітнього процесу з формування природничо-екологічної компетенції дітей дошкільного віку	22	4	6	-	-	12
Разом за змістовим модулем 3	102	20	22			60
Усього годин	180	34	38			108

9. Перелік питань для семінарських занять

№ заняття	Назва питань	Кількість годин
		для денної форми
	Семінарських занять не передбачено	-

10. Перелік питань для практичних занять

№ заняття	Назва питань	Кількість годин
		для денної форми
1, 2	1. Актуальність проблеми формування природничо-екологічної компетенції дітей дошкільного віку. 2. Вплив природи на формування особистості: ретроспективний аналіз поглядів: А. Коменський, Ж.Ж.Руссо, Й.Г.Песталоцці, Ф. Фребель, М. Монтессорі про природу як чинник виховання, джерело фізичного, морального та розумового розвитку дитини; погляди К.Д.Ушинського, Є.М. Водовозової, А.С. Симонович, С.Ф. Русової, А.С. Макаренка та В.О.Сухомлинського на роль природи у формуванні особистості дитини. 3. Науковий внесок Н.Ф.Яришевої у становлення методики ознайомлення дошкільників з природою. 4. Дослідження сучасних педагогів: Г. Беленької, Н. Лисенко, В. Маршицької, З. Плохій, О. Половіної, Г. Тарасенко.	4
3, 4	1. Мета, завдання і принципи екологічної освіти особистості, модель екологічно-спрямованої особистості. 2. Становлення поняття «екологічна культура»; екологічна культура як результат екологічної освіти; екологічна культура педагога; екологічна освіта - новий напрям дошкільної педагогіки; мета і завдання екологічної освіти дітей дошкільного віку; 3. Екологічна освіта у системі формування життєвої компетентності дитини, природничо-екологічна компетенція як складова життєвої компетентності дошкільника; напрями формування природничо-екологічної компетенції дитини дошкільного віку; 4. Емоційно-ціннісне ставлення дошкільника до природи – прояв зачатків екологічної культури; змістовий стрижень формування елементів екологічної культури у дошкільників: система уявлень про життя рослин і тварин, їх зв'язок із середовищем; 5. Наукові поняття в галузі природознавства щодо формування екологічних уявлень у дітей дошкільного віку;	4
5, 6	1. Організація куточка природи, його навчально-виховне значення; 2. Розміщення і обладнання куточка природи; створення науково -природничого центру в куточку	4

	природи; 3. Вимоги до його обладнання; правила підбору об'єктів для куточка природи; 4. Умови утримання в куточку природи папуг, канарок, щиглів, ссавців - постійних мешканців кутка природи: морська свинка, хом'ячок;	
7, 8	1. Значення ділянки для реалізації змісту і завдань формування природничо- екологічної компетенції дітей дошкільного віку; 2. Вимоги до планування та озеленення ділянки дошкільного навчального закладу; 3. Вибір та розміщення дерев, кущів, витких рослин; влаштування газонів на ділянці; 4. Вибір місця для квітника; планування та форми квітників (клумби, рабатки, бордюри, альпійські гірки, мікс-бордери);	4
9, 10	1. Спостереження – основний метод формування природничо-екологічної; 2. Компетенції дітей дошкільного віку; 3. Види спостережень та їх зміст у кожній віковій групі; 4. Методика організації та проведення спостережень з дітьми різного віку; основні етапи процесу спостереження; 5. Послідовність розгляду рослин і тварин, об'єктів та явищ природи; 6. Прийоми активізації пізнавальної діяльності дітей у процесі спостереження; 7. Підготовка вихователя до проведення спостережень; 8. Види природничих ігор; 9. Творчі рольові ігри;	4
11, 12	1. Використання словесних методів щодо формування природничо-екологічної компетенції дітей дошкільного віку; 2. Зв'язок словесних методів з методами безпосереднього ознайомлення дітей з природою; 3. Вітчизняні педагоги К. Ушинський, В. Сухомлинський про значення розповіді в ознайомленні дітей з природою; 4. Розповіді вихователя, види розповідей. 5. Бесіда як метод ознайомлення дітей з природою; 6. Види бесід, їх зміст; 7. Вимоги до проведення бесід, методика проведення; словесні логічні завдання як різновид розповіді.	4
13, 14	1. Ілюстративний матеріал, його класифікація, види; 2. Предметні картинки, специфіка їх використання у формуванні природничо-екологічної компетенції дітей дошкільного віку; 3. Особливості використання сюжетних картинок під час ознайомлення дошкільників з природою;	4

	4. Класифікація мультфільмів про природу; 5. Вимоги до мультфільмів, призначених для перегляду дітьми дошкільного віку мультфільмів; 6. Особливості використання презентацій, фільмів та відео сюжетів про природу у освітній роботі з дітьми дошкільного віку; 7. Сприймання музики як ілюстративно-супроводжуючий метод ознайомлення дітей дошкільного віку з природою.	
15, 16	1. Необхідність фіксації знань дітей про природу; 2. Ведення календарів природи і погоди: оформлення та зміст у різних вікових групах; 3. Складання гербаріїв, різноманітних колекцій з природного матеріалу; 4. Методика їх використання під час закріплення знань дітей про природу. повсякденні спостереження, праця та пошуково-дослідницька діяльність дітей у куточку природи в різні пори року; 5. Проведення свят і розваг природничої тематики.	4
17, 18, 19	1. Своєрідність планування роботи з ознайомлення з природою: врахування основних етапів засвоєння знань; 2. Передбачення використання методів, що забезпечують безпосереднє сприйняття об'єктів природи, інтеграція з іншими розділами програми; 3. Вимоги до планування роботи з ознайомлення дітей з природою; 4. Планування системи на сезон різних форм організації та повсякденної роботи з ознайомлення дітей з природою; 5. Місце індивідуальної роботи в плануванні;	6
	Усього	38

11. Перелік питань для лабораторних занять

№ заняття	Назва питань	Кількість годин
		для денної форми
	Лабораторних занять не передбачено	-

12. Самостійна робота

Метою самостійної роботи студентів є: розвиток вмінь працювати з літературними джерелами та електронними носіями, складати конспекти, аналізувати теоретичний та емпіричний матеріал, складати порівняльні таблиці, структурно-логічні схеми, порівнювати різні наукові концепції, теорії, закономірності та робити обґрунтовані висновки.

Види самостійної роботи:

- пошук відповіді на запитання у вказаних джерелах інформації;
- тлумачення спеціальних термінів та понять, які зустрічаються у тексті, за словником.;
- складання розгорнутого плану відповіді;
- виписування основних тез відповіді;
- складання списку додатково використаної літератури;
- підготовка до виконання модульної контрольної роботи (тестування);

- підготовка до складання екзамену за контрольними питаннями.

Питання для самостійного вивчення студентами

№ з/п	Назва теми	Кількість годин для денної форми
1.	1. Актуальні завдання ознайомлення дітей з природним довкіллям. 2. Вирішення завдань в єдності реалізації освітніх, виховних, розвиваючих цілей.	12
2.	1. Базисні поняття для утворення системи знань про природу у дітей дошкільного віку; 2. Позитивне ставлення до природи як результат формування природничо-екологічної компетенції дітей дошкільного віку.	12
3.	1. Утримання тимчасових мешканців куточка природи: безхребетні тварини (молюски, ракоподібні, комахи) та хребетні (земноводні, плазуни, ссавці, птахи); сезонні зміни в об'єктах куточка природи.	12
4.	1. Підбір декоративних квіткових рослин для квітника: однорічні, дворічні, багаторічні з урахуванням термінів цвітіння та естетичних вимог; 2. Вирощування квітів, догляд за ними, догляд за рослинами городу та саду.	12
5.	1. Ігри з природними матеріалами (з піском, снігом, глиною, вітром тощо); 2. Дидактичні ігри; рухливі ігри; праця в природі як один з основних методів формування природничо-екологічної компетенції дітей дошкільного віку.	12
6.	1. Використання художньої природознавчої літератури, творів класиків літератури, українського фольклору, сучасної літератури в процесі ознайомлення дошкільників з природою.	12
7.	1. Творчі музичні завдання, музично-емоційні вправи; 2. Характеристика репертуару: твори, які відтворюють сезонні явища природи, об'єкти природного світу (рослини, птахи, комахи, звірі тощо); 3. Використання театру у вирішенні завдань розвитку емоційного ставлення дітей дошкільного віку до природи.	12
8.	1. Значення, місце та методика організації свят природничого характеру; 2. співпраця дошкільного навчального закладу і сім'ї з питань формування еколого-природничої компетенції дітей дошкільного віку.	12
9.	1. Форми планування педагогічного процесу: перспективний, календарний план; 2. Значення обліку та моніторингу роботи для забезпечення результативності освітнього процесу, форми обліку.	12
	Усього	108

13. Індивідуальні завдання Не передбачено планом

14. Методи навчання

При викладанні дисципліни застосовуються словесні, наочні та практичні методи навчання.

Словесні та наочні методи навчання використовуються під час лекцій, індивідуальних та групових консультацій, практичні – при проведенні практичних занять.

Під час проведення лекцій та практичних занять використовуються такі словесні методи як розповідь і пояснення.

До числа наочних методів, які застосовуються при викладанні дисципліни, належать: ілюстрація, демонстрація.

Методи за характером навчально-пізнавальної діяльності студентів: проблемного навчання (проблемного викладення матеріалу, створення проблемних ситуацій; групового вирішення проблемних задач); частково-пошуковий (евристичних запитань); дослідницький (есе, наукові доповіді).

Методичні прийоми як компоненти методів: вербальні (бесіда, пояснення); ілюстративно-демонстраційні (ілюстрування, демонстрування); прикладні (практичні завдання); інтерактивні (мозковий штурм).

Методи за формою організації навчання: лекції (проблемна лекція); практичні заняття; самостійна робота студентів (поза аудиторна, науково-дослідна робота студентів).

Методи оцінювання: усний контроль (усний індивідуальний, усний фронтальний) письмовий контроль (письмовий фронтальний); тестовий контроль.

15. Методи контролю

Поточний контроль успішності засвоєннями студентами навчального матеріалу може здійснюватися шляхом опитування й оцінювання знань студентів під час практичних занять, оцінювання виконання студентами самостійної роботи та індивідуальних завдань, проведення і перевірки письмових контрольних робіт, тестування або в ході індивідуальних співбесід зі студентами під час консультацій. Вибір конкретних форм і методів поточного контролю знань студентів залежить від викладача і доводиться до їхнього відома на першому практичному занятті. Модульний контроль є частиною поточного контролю і має на меті перевірку засвоєння студентом певної сукупності знань та вмінь, що формують відповідний модуль. Він реалізується шляхом проведення спеціальних контрольних заходів (у формі тестування чи написання студентами контрольних робіт), проводиться наприкінці кожного змістового модулю за рахунок аудиторних занять або самостійної роботи для дистанційної форми навчання, під час групових консультацій або ж за рахунок часу, відведеного на самостійну роботу студентів. На підставі результатів модульного контролю здійснюється міжсесійний контроль (атестація).

Підсумковий контроль здійснюється у формі семестрового екзамену.

16. Розподіл балів, які отримують студенти

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни «Теорія та методика природничої освіти дітей дошкільного віку» за видами робіт

Види робіт/контролю	Перелік тем								
	Тема 1.	Тема 2	Тема 3.	Тема 4.	Тема 5.	Тема 6.	Тема 7.	Тема 8.	Тема 9
	Практичне/лабораторне/семінарське заняття								
	1-2	3-4	5-6	7-8	9-10	11-12	13-14	15-16	17,18,19
Опитування	2\2	2\2	2\2	2	2\2	2\2	2\2	2\2	
Тестування									1
Виконання практичних завдань	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Виконання завдань самостійної роботи	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Всього за темами	6	6	6	4	6	6	6	7	3
Екзамен	50								
Всього за результатами вивчення НД	100								

Шкала та критерії оцінювання відповіді за результатами опитування

Бали	Критерії оцінювання
2	Питання розкрито повністю, що свідчить про відмінне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання. Студент вільно володіє науково-понятійним апаратом.
1	Механічне відтворення матеріалу з деякими помилками, неточності у використанні науково-понятійного апарату.
0	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.

Шкала та критерії оцінювання виконання практичних завдань

Бали	Критерії оцінювання
1	Виконано завдання практичної роботи в повному обсязі, належним чином оформлено висновки, в яких відображено здатність до практичного застосування отриманих знань.
0,5	Виконано завдання практичної роботи із несуттєвими помилками або не в повному обсязі, оформлено висновки, які частково розкривають практичне завдання.
0	Не виконано практичну роботу або виконано із суттєвими помилками.

Оцінювання тестування:

- кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів (наприклад, $0,1 \times 10 = 1$);
- правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Бали	Критерії оцінювання
1	Виконання завдань самостійної роботи здійснене у повному обсязі, не містить помилок, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на високому рівні.
0,5	Виконання завдань самостійної роботи здійснене не у повному обсязі, містить несуттєві помилки, що дає можливість оцінити рівень формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти як достатній.
0	Завдання самостійної роботи не виконано та/або результати не відповідають поставленим завданням та/або завдання виконано із суттєвими помилками.

Шкала та критерії оцінювання виконання контрольної роботи

Бали	Критерії оцінювання
3	Відповідь надана у письмовій формі, повна (не менше 90% потрібної інформації) та правильна.
2	Відповідь надана у письмовій формі, достатньо повна (не менше 75% потрібної інформації) або повна з незначними неточностями.
1	Відповідь надана у письмовій формі, неповна (не менше 60% потрібної інформації) з несуттєвими помилками.
0,5	Відповідь надана у письмовій формі, коротка (менше 20% потрібної інформації) із помилками.
0	Відповідь відсутня.

Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти результатами складання екзамену

Вид завдання	Бали	Критерії оцінювання
1, 2. Питання. (макс. по 15 балів)	12-15	Питання розкрито повністю, відповідь обґрунтована, логічно побудована, що свідчить про високий засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	8-11	Питання розкрито, матеріал викладено у логічній послідовності, відповідь правильна або із незначними неточностями, що свідчить про достатній рівень засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	4-7	Питання розкрито в цілому, відповідь містить несуттєві помилки, що свідчить про середній рівень засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	0-3	Механічне відтворення матеріалу із суттєвими помилками, що не може свідчити про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.
3. Практичне завдання	16-20	Завдання вирішено повністю та правильно, виклад рішення здійснено чітко, у логічній послідовності, відповідь обґрунтована, що свідчить про високий рівень засвоєння матеріалу відповідно до програмних результатів навчання та здатності його застосування під час вирішення практичних завдань.
	11-15	Завдання вирішено правильно або із незначними неточностями, виклад рішення здійснено у логічній послідовності, відповідь достатньо обґрунтована, що свідчить про достатній рівень засвоєння матеріалу відповідно до програмних результатів навчання та здатності його застосування під час вирішення практичних завдань.

	6-10	Завдання вирішено, однак рішення містить помилки, порушена логічність викладу матеріалу, що свідчить про середній рівень засвоєння теоретичного матеріалу відповідно до програмних результатів навчання та здатності його застосування під час вирішення практичних завдань.
	0-5	Відсутнє вирішення завдання або вирішення з суттєвими помилками, що не може свідчити про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

100-бальна рейтингова система оцінювання	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A – відмінно	5 – відмінно
82-89	B – дуже добре	4 – добре
74-81	C – добре	
64-73	D – задовільно	3 – задовільно
60-63	E – достатньо	
35-59	FX – незадовільно з можливістю повторного складання	2 – незадовільно
0-34	F – незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

100-бальна рейтингова система оцінювання	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A – відмінно	5 – відмінно
82-89	B – дуже добре	4 – добре
74-81	C – добре	
64-73	D – задовільно	3 – задовільно
60-63	E – достатньо	
35-59	FX – незадовільно з можливістю повторного складання	2 – незадовільно
0-34	F – незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Правила модульно-рейтингового оцінювання знань

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них:

– при підсумковому контролі у вигляді екзамену 50 балів відведено на поточний контроль, а 50 балів – на підсумковий (для допуску до екзамену необхідно мати не менше 25 балів поточної успішності);

1. Поточний контроль. Бали, отримані впродовж семестру, за видами навчальної діяльності розподіляються наступним чином (розподіл орієнтовний):

- робота на практичних заняттях (усні відповіді, виконання практичних завдань, а в разі їх пропусків з поважної причини – індивідуальні співбесіди на консультаціях за темами відповідних занять), виконання контрольних робіт для дистанційної форми навчання – до 50 (70) балів.

Присутність на лекціях і практичних не оцінюється в балах. Пропуски занять підлягають обов'язковому відпрацюванню в індивідуальному порядку під час консультацій. Пропущене заняття має бути відпрацьоване впродовж двох наступних тижнів. При тривалій відсутності студента на заняттях з поважної причини встановлюється індивідуальний графік відпрацювання пропусків, але не пізніше початку екзаменаційної сесії.

Студент, який повністю виконав програму навчальної дисципліни і отримав достатню рейтингову оцінку (не менше 25 балів у випадку екзамену допускається до підсумкового контролю з дисципліни.

2. Підсумковий контроль Підсумковим контролем є екзамен. Він здійснюється відповідно до вимог «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті імені Юрія Кондратюка».

17. Методичне забезпечення

1. Робоча програма з дисципліни «Теорія та методика природничої освіти дітей дошкільного віку» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 012 «Дошкільна освіта» / Укл. В.І. Іщенко – Полтава : Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2024 року. – 19с.

18. Рекомендована література

Базова

1. Гавриш Н., Саприкіна О. Дошкільнятам - освіта для сталого розвитку. Навч.-метод. посіб. для дошкільних навч. закладів за заг. ред. О. Пометун. - Дніпропетровськ: Ліра, 2014. - 120 с.
2. Лисенко Н.В. Еко-око: дошкільник пізнає світ природи: навчально-методичний посібник / Н.В.Лисенко - К.: Видавничий дім «Слово», 2015. - 352 с.
3. Беленька Г.В. Дошкільнятам про світ природи: Діти четвертого року життя (молодший дошкільний вік): навч.-метод. посіб. / Ганна Беленька, Олена Половіна. - К.: Генеза, 2018. - 128 с. - (Настільна книжка вихователя).
4. Максимова О. О. Валеологічна освіта дітей дошкільного віку (теоретико – методичні засади): навчально - методичний посібник. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2015. 213 с.
5. Бабюк Т. Й. Основи природознавства з методикою у визначеннях, таблицях і схемах. Кам'янець-Подільський: Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2015. 256 с.
6. В. М. Люборова. Куточок природи в дошкільному закладі. Київ : Освіта, 2012. 160с.
7. Горобаха Н. М. Методика ознайомлення дітей з природою. Хрестоматія. Київ : 2012. 432 с
8. Наступність дошкільних навчальних закладів і початкової школи в етнічному вихованні дітей: навч. метод. посіб. / за ред.: проф. Н. В. Лисенко. Івано-Франківськ, 2011. 256 с.
9. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» О.І.Білан, Л.М.Возна, О.Л.Максименко та ін. Тернопіль: Мандрівець, 2012. 264с.
10. Яришева Н. Ф. Основи природознавства: Природа України: навч. посіб. Київ: Вища школа, 2010. 335 с.

Допоміжні

1. Беленька Г.В. Дитина в довкіллі: методичний посібник для вихователів дітей дошкільного віку. - К.: Сім кольорів, 2014. - 56 с.
2. Беленька Г.В. Знайомтеся: жук-сонечко. // Методична скарбничка вихователя, - № 6, 2014. - С. 36 - 39.

3. Дошкільнятам про світ природи: Діти п'ятого року життя (середній дошкільний вік): навч.-метод. посіб. / Г.В.Беленька, О.А.Половіна. - К.: Генеза, 2016. - 98с. (Настільна книжка вихователя).
4. Плохій З. П. Формування у дітей дошкільного віку екологічної культури : (теорет. та метод. аспекти) : монографія. Київ : ДП "Вид. дім "Персонал", 2010. 319 с
5. Загородня Л. П. Фізичне виховання дітей дошкільного віку : навч. посіб. / Л. П. Загородня, С. А. Титаренко, Г. П. Барсукоєська. [за заг. ред. Л.П.Загородньої]. Суми : Університетська книга, 2015. 272 с.
6. Комісарик М., Чуйко Г. Теорія та методика фізичного виховання дітей дошкільного віку : підручник. Чернівці : Книги – ХХІ, 2013. 484 с.
7. Левченко Т. Г. Валеологія щодня. Основи здоров'я для дітей 5-6 років / Т. Г. Левченко. Харків : Основа, 2014. 221, [3] с.
8. Bilash S.M., Donchenko S.V., Pronina O.M., Koptev M.M., Oliinichnko Y.O., Onipko V.V., Ischenko V.I. Morphometric features of the elements of the hem omicrocirculatory bed in the cortex of the adrenal glands influenced by the food additives complex. WIADOMOSCI LEKARSKIE (WARSAW, POLAND : 1960). 01 січня 2022 р., 75(6): 1558-1563 DOI: [10.36740/wlek202206124](https://doi.org/10.36740/wlek202206124) PMID: 35907234 .

19. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. <https://dist.nupp.edu.ua/course/view.php?id=4084> – сторінка курсу на дистанційній платформі Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка».
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>
3. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського <http://www.dnpb.gov.ua/>
4. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні від 12.01.2021 р. № 33 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilnaosvita/bazovij-komponent-doshkilnoyi-osviti-v-ukrayin>
5. Закон України «Про дошкільну освіту»// <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2402-14>
6. Закон України «Про вищу освіту»// <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/1556-18>
7. Конвенція ООН про права дитини // http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_021
8. Закон України «Про освіту» (2017 р.) <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
9. Положення Про дошкільний навчальний заклад // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/305-2003-%D0%BF>
10. <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/bioetica/Boreiko/index.html>
11. <http://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/770/1-15.pdf>
12. <http://shkola.ostriv.in.ua/publication/code-148B3B2021C2C/list-B407A47B26>
13. <http://194.44.152.155/elib/local/skbnpdf> Підручник Н.Ф. Яришева Методика ознайомлення дітей з природою
14. <https://sites.google.com/site/beregidetej/metodika-oznajomlenna-ditej-z-prirodou> Методика ознайомлення дітей з природою
15. <http://www.nvkcom.ua/organizaciya-kutochkiv-prirodi-u-doshkilnomu-zakladi/> Куточок природи в ЗДО
16. <https://vseosvita.ua/library/konspekt-zanatta-z-ditmi-starsogo-doshkilnogo-viku-po-oznajomlennu-ditej-z-prirodou-pori-roku-prigodi-parasolok-78122.html> Конспекти занять